

ROMÂNUL

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA
 și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napoiază.

Ultima oră.

TRUPE RUSE LA BENDER ȘI CHIȘINĂU.

lași. — Din Ungheni-Ruși se anunță că în regiunea dela Bender și Chișinău au apărut iar numeroase trupe ruse. Până în prezent nu s'a luat nici o hotărâre asupra direcției în care vor fi întrebuințate aceste trupe. — („Minerva”.)

PRINTUL CAROL IN BRAȘOV.

Printul Carol al României în trecerea sa spre România a sosit Mercuri după amiazi la orele 2 cu automobilul la Brașov, luând prânzul la otelul „Coroană”. La orele 3 și jum. prințul cu suita și-a continuat drumul spre Sinaia.

MÛLHAUSEN.

(Wolff). Se constată că armata franceză zdrobită de Germani la Mülhausen, a fost de 20.000 oameni. Germanii învingători înaintază repede, și e aproape sigur, că se vor icui între corpul VII al Francezilor, care se refugiază în Șvițera, și între armata de cca 60.000 ostași concentrați la Belfort.

Svițera dealtfel pare a se alătura Germaniei. Bundesratul a votat în ședința de ieri credite militare în suma de 30 milioane coroane.

MORATORUL.

„Monitorul Oficial”, nrul de azi publică decretul ministerului, prin care moratorul se prelungește pe timp de două luni, adică dela 1 August până la 1 Octomvrie.

BULGARIA.

București. — Nu e nădejde ca Bulgaria să-și păstreze neutralitatea. Mobilizarea generală se va termina peste trei zile, și atunci Bulgaria va intra în acțiune. Acțiunea, se crede, se va îndrepta în contra Greciei.

Situația.

Budapesta, 8 August 1914.

L.

Roata vieții economice s'a oprit brusc în fața unui uragan nemaipomenit ce se deslănțuiește asupra bătrânei Europe. Milioane de oameni se pregătesc a-și sta față în față înarmați din creștet până'n tălpi cu celea mai moderne arme ducătoare de moarte. Zeci de miliarde de valori, rezultatul muncii unei epoci de pace, s'au risipit și se vor mai risipi în curând ca pulberea în vânt. Conflictul european, — ce de mult atârna asupra capetelor noastre ca sabia lui Damocles, — s'a deslănțuit cu furie grozavă și rostogolindu-se din vârf de munte tinde a cãtropsi tot ce-i stă în cale, cuprinzând într'un vârtej nebun Europa, ba chiar lumea întreagă. S'au împlinit o sută de ani dela înfrângerea marelui Napoleon pe câmpiile rusești, — iar azi să nu se întoarcă oare roata norocului? Cine va ieși învingător, — civilizația sau barbarismul, recte despotismul rusesc în frunte cu țarismul meschin? În momentele de față e greu a face vre-un prognosticon, dar să sperăm, că aceia, cari declinând dela sine orice responsabilitate morală, cu sufletul curat și cu încredere în Dumnezeu și-n propriile forțe au cuprins cu braț vânjos paloșul, ce cu forța li s'a pus în mână. Să sperăm, că victoria va fi a civilizației, care își va lua satisfacție deplină și ne va asigura o eră lungă de pace și înflorire.

În împrejurările grele de azi s'au luat diferite dispozițiuni, ca viața economică să nu stagneze cu totul, respective ca urmărilor ne-

faște să li se pună după putință stăvilari. Statele au trebuință de sume enorme pentru armatele uriașe ce le pun pe picior de război, sume cari se retrag din circulațiune pentru un timp oarecare, profitând în decursul înarmărilor și a campaniei numai un număr mai restrâns de anumiți rami industriali de o parte din aceste sume enorme.

La un miliard se evaluează suma de care are monarhia necesitate în primele 6 săptămâni dela declararea războiului, — cam de aceeaș sumă au lipsă și acele întreprinderi industriale, cari sunt liferanții armatei. Circa 2 miliarde reclamă mobilizarea Germaniei și cam tot de câte 2—3 miliarde au lipsă și celelalte puteri mari beligerante pentru proximele 6 săptămâni, — neluând în considerare miliardele de cari au necesitate industriile acelorora. Considerând însă și trebuințele industriei și sumele colosale ce dispar din circulațiune de frica războiului prin puiucuri, la rădăcina nucului sau în ciorap, ajungem la cifre horende, fără a mai băga în seamă și celea câteva miliarde cheltuite de țărișoarele mai mici, cari deși au declarat, că își vor păstra neutralitatea, ca să și-o păstreze, trebuie să și-o apere, mobilizând și stând cu arma la picior, ca Svedia, Norvegia, Danemarca, Holanda, Belgia, Helveția, Grecia, Turcia, Bulgaria și România.

În decurs de 2—3 săptămâni numai pe continentul european își stau față în față pe câmpiile de luptă, sau de pază la frontiera țărilor neutrale în total cca 25 milioane de oameni înarmați din dinți până în picioare cu tot atâtea puști moderne, cari îniaptă glonțul ducător de moarte din depărtări de mii de metri, un codru imens de baionete, revolvere,

Ego...

Traff ihr das Schiff..?

R. Wagner.

Eu sunt eternul Olandez Pribeag,
 Purtat în larguri de nebune vânturi —
 Eu sunt eternul Olandez Pribeag,
 Robitul neștiutelor pământuri.

Din noapte 'n noapte-alerg, din mări în mări,
 Și niciodată nu privesc în urmă;
 Și niciodată nu aud cântări,
 Și calea-mi niciodată nu se curmă.

Mi-e sete de-o clipită de popas,
 De-un suflet drag, menit să mă 'ntelegă...
 Dar trec mereu, — o umbră fără glas —
 Căci inima-și nu mi-o dă nime 'ntreagă...

VASILE STOICA.

Notele săptămânii.

„Războiul bate la ușă” — Noi cu cine mergem. — Alternativa măgarului lui Buridan. — Ce este esceptativa. — Neutralitate armată.

„Războiul bate la ușă”. Vorba asta o aud de doi ani. Doi ani a ciocănit războiul la ușă Europei, — și nimeni nu i-a spus să intre. L'a gonit și Parisul, l'a gonit și Viena, l'a gonit și Berlinul, l'a gonit și Petersburgul. Lume nepoliticoasă. De abia a isbutit să fie găzduit bietul Marte, acum un an, la bucătăria civilizației, — în peninsula balcanică. Săracele bucătărese, tot ele mai caritabile!

Dar, în sfârșit, azi sângerosul zeu e răsunat. Conte Berchto'd l'a invitat să facă împreună un vals în Serbia. Și atunci un zângănit de săbii formidabil a răsunat din Petersburg la Berlin și din Berlin la Paris. Și astfel, războiul european, pe care diferitele conferințe ale păcii îl pregătesc de atâta vreme, a izbucnit, în sfârșit, spre deplina mulțumire a presedintelui tribunalului dela Haga.

De ce s'a deslănțuit războiul european? Probabil fiindcă puterile doreau pacea. Altă pricină e greu de găsit. Cu toate acestea, pretextul lui se cunoaște. Și este ingenios de tot: asasinatul din Sarajevo. Fiindcă niște sârbi au complotat și ucis pe arhiducele austro-ungar Franz Ferdinand, Germania a intrat cu armatele în Franța. Legătura logică dintre aceste fapte concrete este cam de aceeaș valoare ca

și gradul de strânsă înrudire dintre faimoșii Nuhâm și Marcu Herșcu Tighilină, pe cari d. Speranță îi recomandă ca fiind, unul față de altul „văr de frate vitrig cu nevasta cea dintâi”.

Port diplomației un respect pe care pana mea nu este în stare să-l exprime în deajuns. O respect întâi fiindcă fără ea războaiele nu s'ar mai putea începe. O respect apoi fiindcă, din pildele pe cari le-am văzut în țara mea, am învățat că de obicei prin corpul diplomatic se exportează inteligențele cele mai de seamă ale popoarelor. Cu toate acestea, nu mă pot opri să mărturisesc cu logica de care s'au slujit diplomații în actualele împrejurări mi se pare din cale afară de ciudată.

Ce-ati zice dacă un particular oare care, un biet contimporan fără nici o calitate oficială, s'ar ridica într'o bună zi și ar face următorul raționament:

— Ionescu mă urește. Dar ciocolata este dulce. Atunci Georgescu este un imbecil. Și, deci, Popescu merită două perechi de palme.

Ați spune, desigur, că bietul nostru contimporan a înnebunit. Și, cu toate acestea, ceea ce în viața privată s'ar părea o nebunie, în relațiile dintre popoare se numește: diplomație înaltă.

Dar diplomația nu se caracterizează numai printr'o logică specială. Dânsa are și anumite concepții despre oameni. Așa, de pildă, ea cu greu se hotărăște să admită că atunci când un popor se duce să-și verse sângele pentru un capriciu al ei, altul poate să rămâie acasă spre

granate, săbii, vre-o 50.000 de tunuri de diferite calibre, mitralieuzi și puști mecanice, milioane de cai cu sute de mii de călăreți panterați, neconsiderând zecile de mii de tunuri ce pândesc ascunse prin cetăți și prin diferitele forturi, ca la un moment dat să verse un râu întreg de moarte împotriva dușmanului, apoi celea vre-o 2000 de bastimente navale de război ale țărilor europene, ca tot atâtea cetăți și forturi plutitoare pe valurile mărilor, cu ale lor 30,000 de tunuri uriașe și în fine sutele de baloane și aeroplane ce strătaie eterul diriguind moartea din vimeția cerului.

E înfiorător tabloul ce ni se rostogolește înaintea ochilor. De decenii îl visam și acum iată-l, că ni se desfășoară aievea în toată goliciunea lui îngrozitoare.

Războiul răstoarnă cu o lovitură tot aranjamentul instituțiilor din timpul păcii. Pe planul prim pășește statul în mod arbitrar și dictatorial cu tot felul de pretenziuni, cari necondiționat trebuie îndeplinite prompt, căci dela îndeplinirea acelor depinde existența lui. Având înaintea ochilor interesele totalității, el nu pierde din vedere nici un moment interesele particularilor. Suspendează sau augmentează spontan legi existente prin ordinațiuni și decrete, acomodându-se situațiunii și relațiilor din nou create, pretinde bani, bani și iară bani, milioane de soldați îi dirigează pe câmpul de luptă servindu-se de liniile ferate și restrângând circulațiunea privată sau sistând-o total, dacă așa pretind interesele primordiale ale lui. Pune mâna pe vehiculele necesare: biciclete, motoare, automobile, trăsuri, camioane și pe caii de lipsă, natural bonificând contravaloarea acelor. Pretinde să i se înștiințeze cantitățile disponibile de fân, ovăș, paie, cereale de tot soiul, vitele trebuincioase pentru alimentarea armatei sale, somând totodată pe toți indivizii apți de a purta armele, să se înroleze în decurs de 24 de ore sub drapelul regimentelor de cari se țin. Și toate acestea se întâmplă sub ochii noștri într-o ordine exemplară. Totul merge strună, în cea mai perfectă armonie, ca mecanismul unui orologiu. În preajma conflictului lumea e mai enervată, se agită, dar trecând peste fazele prime, peste uvertura diplomaților cu ultimarele și declarațiile de război, peste mobilizarea și transportul trupelor, oamenii se mai liniștesc și se

dedau mereu-mereu cu noua situație, nutrin-du-se cu speranța într'un viitor mai bun.

(Va urma)

V. V. B.

Atitudinea României.

Ce scrie „L'Indépendance roumaine”.

Sub titlul „Versiuni”, L'Indépendance roumaine scrie următoarele:

„Marile cotidiene europene — atât cât le permit evenimentele, cari se schimbă pe fiecare oră — nu pregetă să avanseze combinații mai mult ori mai puțin ingenioase asupra atitudinii României, asupra alipirii sale de tratatul de București, asupra simpatiilor sale spre nord sau vest, asupra mișcărilor opiniei în favorul unui grup sau al celuilalt.

Aceste neliniști au darul să găsească ecou chiar în opinia românească, și aceasta este situația supărătoare contra căreia trebuie să luăm atitudine.

Toate partidele noastre politice, în consiliul istoric de Coroană, au căzut de acord asupra formulei comunicate de ziare și care precizează foarte clar principiul din care se inspiră politica românească. Atitudinea României a fost astfel definită și de atunci n'a survenit nici o faptă de o astfel de natură încât să facă a crede că ea s'a îndepărtat de linia de conduită pe care și-a fixat-o.

Astfel publicul nu acreditează aceste versiuni născute fie din comoditatea spiritelor inventive, fie din calcule și intrigi politice. Noi trebuie să ne stăpânim și să nu acredităm decât informațiunile organelor autorizate.

De altcum au fost luate măsuri pentru informarea exactă a țării, atât din punct de vedere politic cât și militar dacă e necesar. Versiunile fantaziste sau tendențioase nu vor găsi nici un credit.

Noi ne împlinim o datorie când de data asta constatăm înalta corecțiune patriotică a presei, — vorbim de ziarele cari sunt demne de acest nume și nici decât de toate fituicele volante cari apar azi ca bureții după ploaie.

Dacă edițiile speciale se înmulțesc prea mult, trebuie să li se ceară lertare de a nu mai putea rezista tentației de a asculta strigându-li-se titlurile pe stradele capitalei.

Însă, în general, presa noastră este demnă de elogii pentru disciplina sa patriotică. Acesta este felul nostru al ziaristilor, de a servi patria. Cât privește opinia, ea trebuie să rămână stăpână peste sine, să nu se lase surprinsă de apucăturile acelor cari au interes de a abuza de ea, și să aibă deplină încredere în cumintenia și patriotismul acelor cari, în afară de orice spirit de partid și incunjurându-se de tot sprâjinul, vegheză asupra destinelor patriei”.

Infrățire...

— Impăcarea Germanilor cu Cehii. —

Viena, 10 August

Ziarele ne aduc vești foarte colorate din feritele colțuri ale monarhiei. Pretutindeni manifestatii, împăcări, innuri și marșuri patriotice cântate de unii în limba celorlalți, vorbiri înfrățire, „hoch”, „nazdar”, „eljen”, de par toate popoarele acestea, cari mai ieri se scurtau de piept între olaltă, s'au transformat de dată în cei mai blânzi făcători de pace și coboară în cadrele acestui imperiu vremile legendare de bună înțelegere și mulțămire. Sunt toate acestea semne îmbucurătoare; par'c'ar fi prevestea unor vremi nouă de concilianță și echitate cari vor trebui să urmeze, ca monarhia să prospere și să poată înfrunta și pe viitor mejdiiile. În Praga mai ales aceste manifestatii de înfrățire și-au ajuns apogeul. Germanii boemi au aruncat la o parte toată ura dintre și-au întins mâna și au plecat fără șovăire câmpul de război. Par'că n'a mai rămas în flete nici urmă de asprele certe, cari mai trecut zădărniseră și funcționarea regulată organelor statului și aduseră asupra regan boem suspendarea autonomiei provinciale și stituirea comisariatului imperial. Acum, în dușmanului dela nord toate acestea au dispărut sau deocamdată au amuțit. Căci în astfel de vremi amenințătoare fiecare simte că e aproape la vecinul său. Și poate nici odată nu s'a simțit mai imperios necesitatea unei înțelegeri neamurile acestui mozaic, care se cheamă imperiul habsburgic, ca în zilele acestea. Nici odată nu a fost mai mare lipsă de entuziasm și trezirea tuturor forțelor trupesti și sufletesti cari dispun neamurile de aici, ca acum când vorba de înfrângerea celei mai formidabile mejdii ce amenință acest imperiu.

Dar îndată se ridică întrebarea: cât va dura această înțelegere? Nu se va sfârși oare și deodată cu sfârșirea războiului? Și se va ivi ea iarăși, când în viitor eventual se vor afla din nou amenințări?

E în interesul existenței acestei monarhii ca această înțelegere să dăinuiască. E supranecesitate ca în imperiul acesta să se găsească o soluție echitabilă a frământărilor dintre nemuri, care să producă mulțămire și încredere între ele, să înceteze pentru totdeauna combinatele sistem de-a arunca pe unii pradă celorlalți pentru realizarea unei utopii.

Țara în vreme de primejdie are nevoie de toate energiile trupesti și sufletesti, de cari dispun cetățenii ei. Ei bine, aceste energii trebuie dezvoltate așa după cum cere firea lor complexul însușirilor lor etnice. Nemulțămirea etnică duc cu siguranță la molesirea și atrofitarea forțelor. Iar acei cari au în mână destinele

a-și vedea de treburi. Din acest punct de vedere, diplomații se aseamănă mult cu acel soi de cucoane cari frecventează cele mai bune saloane spre a-și satisface nepotolita pasiune de a afla tot ce se petrece și a povesti tot ce află. Aceste cucoane alcătuiesc de obicei grupuri solidare și nici una nu îndrăznește să plece dintr'un salon fără cealaltă de teamă ca nu cumva în lipsă-i prietena rămasă să o bârfească.

În virtutea acestui obicei, am fost invitați să răspundem și noi cu cine mergem: cu Germania sau cu Rusia.

Un glas prudent par'că ne îndemna să frendonăm:

Non je ne marche pas!

Dar nu mai e timpul cântecelor. Ni se cer declarații formale. Vrem sau nu vrem, trebuie să mergem ori cu unii, ori cu alții.

Ce-i de făcut? Cum e mai bine? unii cred că atitudinea cea mai potrivită ar fi expectativa. Și poate că nu se înșeală. Au întrebuințat-o mulți taticiani, — și n'au dat greș.

Nu sunt competent în chestiuni de strategie. Totuș, după părerea mea, expectativa cam așa ar fi:

Să ne închipuim, de pildă, o petrecere monstră. De altfel între un război și o petrecere sunt mari asemănări. De pildă, una dintr'o sută: excesele. Și în războaie și la chefuri se săvârșesc excese. Dar, afară de asta, la chefuri, ca și la războaie sunt două feluri de participanți: unii cari intră dela început în acțiune, golind pahar după pahar și îndopându-se, fără nici o

prevedere, cu toate bunătățile ce-i trec ispită pe dinainte; alții, cari se antrenează încet-încet gândindu-se că noaptea este lungă și că băutura spumează în cupe din belșug. Aceștia sunt taticianii chefului. Unii din ei obișnuiesc să se facă nevăzuți pe la miezul nopții pentru a reapărea odată cu zorile, odihniți, spălați, cravata proaspăt înodată. Ei sunt stăpânii tăuției. Chiar dacă uneori ei sunt primiți cu duiele de cei cari toată noaptea au rămas dincioși mesei ospitaliere, ei singuri sunt în să aibă impresia complectă a dezastrului nopții de orgie, ei sunt cei mai tari. La ora când lumina încă nu s'a desprins deslușit întuneric, nimeni nu li se poate împotrivi, o mișcare ușoară ei ar putea să doboare pe care din turmentații de băutură.

Cu acești taticiani ai chefului se aseamăna popoarele cari, în timpul unui război, adă expectativa.

Dar expectativa mai are și alte avantaje. De pildă, ea poate să rezerve surprize neașteptate. Te înarmezi, îți pregătești sângele ca să colcească o anumită temperatură, eși cu tot aparatul tău la răscrucea drumurilor, — dar nu știți cine ai să te bați. Situația e de un pitoresc zistibil. Ești tocmai ca zurbagiul care va

perilului avem deplină credință că în viitor vor avea seamă de asta. Căci nu-i vorba de o idee avârlită ușuratic în publicitate, ci de o lege a naturii, a cărei încălcare mai curând sau mai târziu totuși se răsbună.

Boemii uită toate frământările lor cu Nemții și pleacă voioși la război, căci sunt convinși că își apără averea și cultura lor națională față de invaziunea nordului. Ori cari ar fi fost neînțelegerile dintre ei și vecinii lor, înțeleg foarte bine că siguranța monarhiei e siguranța vieții lor ca popor căci întotdeauna li s'a dat deplină posibilitate dezvoltării, li s'a sprijinit nizuțele lor culturale și economice. Statul însuși, doar s'a străduit să facă dintr'înșii cetățeni multămiți și destoinici de cea mai mare desfășurare de energie, și spre scopul acesta le-a deschis larg căările validității și le-a ridicat școlii de toate soiurile făcându-le astfel posibilă educația în limba lor națională începând cu școala maternă și școala primară și isprăvind cu cea mai înaltă treaptă universitară.

Nu s'ar putea afirma același lucru despre situația noastră, și nu s'ar putea invoca aceleași motive când am judeca puternicul entuziasm războinic, cu care pleacă pe câmpul de onoare poporul nostru. Entuziasmul nostru își are rădăcinile, pe lângă strămoșeștile noastre virtuți militare, în dragostea față de pământul acesta în care ne-am născut și în care vrem să murim, în credința față de tronul împărătesc, încercată de atâtea ori, și în sfârșit în acea însușire, incomparabilă, pe care se întemeiază întreagă țaria noastră de azi și de mâine și care se cheamă: *conștiința datoriei*. Aceste însușiri, cari trăesc de veacuri în sufletul nostru, ne arată calea ce avem de urmat. Plecăm la război să ni le apărăm, și să ne ocrotim față de cnut averea sufletească ce ne-am putut agonisi și pe care nu ne-au putut-o risipi nesocotintele îndreptate în anii din urmă împotriva noastră. Nu ne mai accentuăm credința și dragostea de țară. Acestea nu sunt obiecte de paradă, ca să le îmbrăcăm la manifestații, ci sunt sentimente profund înrădăcinate în sufletul întregului neam românesc.

Credem că ocârmuitorii acestei țări, după vrednicele sentimente de cari au dat dovadă poarele monarhiei, vor căuta să inaugureze o epocă de dreptate și mulțămire, și vor căuta să suprimă toate greșelile ce s'au făcut, deschizând astfel drumul progresului și culturii în toate părțile și colțurile acestei monarhii, și reinviindu-i printr'asta energia și menirea ei.

dea două palme, dar nu știe cui. El palmele le are de dat însă, — și trebuie să le dea. Nu-i lipsește decât obrazul respectiv. Și ca să nu fie nevoit să și le aplice sie-și, în cele din urmă le va depune pe cel dintâi obraz ce-i va eși în cale.

Din fericire de această perspectivă am fost scăpați. Consiliul de Coroană, alcătuit din reprezentanți ai tuturor partidelor, a luat înțeleapta hotărâre de-a declara o neutralitate absolută și a proceda imediat la apărarea tuturor granițelor noastre.

Un sceptic, auzind această veste, a exclamat: — Ne apărăm granițele cu armata? Atunci să știți că trebuie să ni se fi dat asigurări formale, că nimeni nu ni le va ataca!

Și cu toate acestea, n'are dreptate scepticul meu. În diplomație, angajamentele ce nu se calcă sunt lipsite de valoare. Prin urmare, dacă în adevăr ni s'au dat asigurări că granițele ne vor fi respectate, eram datori să sărim spre a ni le apăra, deoarece când un stat mai mare se gândește la tine chiar binevoitor ești mai în primejdie decât când te uită cu desăvârșire.

București, August.

P. Locusteanu.

Războiul.

ROMÂNIA.

„Credem că România își are, la ora aceasta, bine hotărâtă atitudinea și că nimic din cele ce au să se petreacă în peninsula balcanică nu o va surprinde. Interesele noastre sunt garantate de forța noastră și de legăturile puternice ce avem, dictate și de interesul altora ca noi să avem aci un cuvânt hotărâtor. Prin urmare credem că nu e bine să fim nerăbdători și mai ales să ne impresionăm de toate veștile tendențioase ce se pun în circulație. Patriotismul nu este numai o manifestație de sentimente, el trebuie să fie o putere de judecată capabilă să vadă și să apere în orice moment interesele primordiale ale statului acesta, a cărui existență este condiția sine qua non a realizării idealului național. Și când este vorba de existența și de viitorul statului nostru, nu cunoaștem nici simpatii nici antipatii, ne călăuzim numai de judecata sănătoasă și de cunoașterea reală a forțelor și a împrejurărilor.

De aceea pentru moment România continuă cu luarea măsurilor menite să-i dea siguranța că în ceasul când va trebui să intervie, va putea s'o facă și acuma cum a făcut-o și anul trecut.

Socotim însă că în cursul acestei săptămâni situația va fi definitiv limpezită. („Înainte”)

CONSILIU DE MINIȘTRI ÎN SINAIA.

Sinaia. — Ieri dimineața la orele 10 s'a ținut un consiliu de miniștri la d. Emil Costinescu, sub președinția dlui Ionel Brătianu. Au fost de față toți miniștrii afară de dd. V. Morțun și Al. Radovici.

Consiliul s'a ocupat înainte de toate cu măsurile financiare ce trebuiesc luate pentru a veni într'ajutorul comerțului, industriei și agriculturii, și a împiedeca eventualele zguduiri economice aduse de împrejurări.

S'a hotărât, ca dd. Em. Costinescu ministru de finanțe și Al. Radovici, ministru de industrie și comerț, să plece aseară la București pentru a se înțelege spre acest scop cu Banca Națională și cu principalele instituții financiare.

A fost stabilit în principiu să se emită bancnotă divizionară de 5 și 10 lei spre a ușura schimbul, îngreuiat azi atât de mult din cauza lipsei de numerar.

BULGARIA NU MOBILIZEAZĂ.

Sofia. — Toți șefii de partide au avut o întrevedere cu președintele consiliului, Radoslavoff, care le-a dat indicații asigurătoare asupra situației. Șefii de partide și-au exprimat dorința ca Bulgaria să continue a rămâne neutră. Cum guvernul nutrește aceeași dorință toate zvonurile de mobilizare se desmint.

Ministrul Austro-Ungariei a avut o lungă audiență la președintele consiliului.

Lupta în aer.

Petersburg. — Ziarele află, că un aviator francez sacrificându-și viața, s'a năpustit asupra unui Zeppelin. Balonul german și aeroplantul francez s'au prăbusit împreună la pământ.

România și Bulgaria.

București. — O întrevedere a avut loc ieri, la Sofia, între dnii Derussi ministrul nostru plenipotențiar în Bulgaria, ministrul Serbiei din

Sofia și ministrul de externe al Bulgariei. Se dă mare importanță acestei întrevederi în cercurile noastre politice.

Bandele bulgare.

Sofia. — Călătorii sosiți din Iștip și Coceana afirmă, că populația a proclamat aceste orașe autonome și că o comisiune turco-bulgară a fost aleasă pentru a le administra. În palatul administrativ fâlfăie steagurile bulgărești și turcești.

Sârbia și Turcia.

Constantinopol. — A sosit aci fostul prim-ministru sârb *Vladan Gheorghievici*, având o misiune pe lângă guvernul turcesc.

FELURITE.

(A. T. U.) Trupele noastre au înaintat în Rusia polonă până la Iedrzelov, pe linia căi ferate Viena-Varșovia, la distanță de 70 km. de Cracovia, spre nord-est.

— Se crede că armata rusească se va ciocni cu armata noastră la Ivangorod.

— Au fost transportați la Linz 700 de dezerteri ruși.

— Importanța biruinței germane dela Mülhausen crește prin faptul că acel corp de armată al Francezilor, care a fost sfărâmat, corpul VII adică, este elita armatei franceze.

— La *Wesmünster Germanii* au ieșit din nou biruitori asupra Francezilor.

— Aviatorii germani au aruncat mai multe bombe asupra orașului francez Luneville, ucizând 15 oameni și dând foc mai multor clădiri.

— În cercurile diplomatice din Berlin se crede, că războiul germano-francez se va termina în timp de două luni.

— Ziarele maghiare incontrollable aduc știri, că Rusia a adresat ultimatum României.

— Trupe irregulare albaneze au năvălit sub conducerea lui Isa Bolietinaș pe teritoriul Serbiei, ocupând Djacova, Ipek și alte localități.

— Din Sofia se anunță, că la Niș au sosit 12 vagoane de răniți sârbi.

— Din Copenhaga se telegrafiază la Milano: Trei submarine germane au pus stăpânire pe farul plutitor dela sânul de mare Sund.

— A. T. R. anunță că în Grecia se fac pregătiri militare.

— În Dalmația au fost arestați foarte mulți Sârbi, cu deosebire preoți. Valecici, un elev din clasa opta, a fost pedepsit la 6 luni temniță, pentru slăvirea crimei dela Serajevo.

— În Belgia, tribunalul stataral a osândit la moarte pe cinci săteni, cari au tras focuri de pușcă asupra armatei germane.

— Ambasadorul monarhiei austro-ungare la Roma *Kajetan Mérey* a plecat în concediu, pe timp mai îndelungat.

— *Friederic Auguste D'Apichier le Mangia*, consul francez la Budapesta, a plecat acasă ieri la amiazi.

— Două escadre japoneze s'au dus în largul mării sub comanda amiralului *Deva*. (A. W.)

— Paris. — Oficial. — Trupele engleze au început debarcarea lor. Mobilizarea engleză s'a terminat. 100.000 de soldați englezi au debarcat la Boulogne-sur-Mere.

Turcii și Rușii.

Constantinopol. — Mobilizarea Turciei s'a terminat și ea se îndreaptă în contra Rusiei. Toate pregătirile s'au făcut pentru o invaziune în Caucaz. „Izlam” ziarul oficial publică apel către toți otomanii, de-a se aduna de bună voie, sub steaguri, pentru a răsbuna nedreptățile suferite de frații de un sânge din Armenia-rusească. Din Caucaz vin știri vestitoare de răsvrătiri.

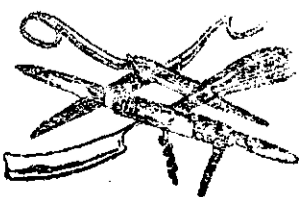
Catastrofa unui vapor englez.

După o telegramă din Constantinopol guvernul otoman a închis Dardanelele, așezând tor-

Deschidere de prăvălie

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în **Oradea-Mare, Rákóczi (F6)-ut 19**

Primește spre reparare și ascuțire totfelul de briciuri, cuțite, foarfeci, mașini de tuns, mașini pentru măcinatul cărnei, mașini pentru tunsul cailor și a oilor. Țin în depozit totfelul de PARFUMERII din patrie și din străinătate, articlii de toaletă pentru cap și p. față, totfelul de articlii de oțel, și anume: briciuri, foarfeci, mașini

pentru tuns, tăietor de bățături, cuțitașe pentru tăiatul hârtiei, cuțitașe de buzunar și penițele, precum și articlii pentru bărbieri. — Roagă binevoitorul sprijin al onoratului public.

Cu distincă stimă:

Ko 1974-52.

KOLLER AGOSTON ascuțitor artistic.

pile la intrare. Vaporul comercial englez „Kritford” s'a lovit de o torpilă, care a explodat. Vaporul s'a cufundat.

Vaporul român „Dacia” a grăbit în ajutor și a salvat o mare parte din personalul vaporului englez.

Automobile rusești în Lipsca.

„Leipziger Neueste Nachrichten” scrie: Joi, în 4 August, pe la orele 8 și jumătate seara un automobil negru a trecut cu viteza cea mai mare prin străzile Lothringen, Delitzscher spre strada Görlitzer. Numărul automobilului nu se putea vedea, căci era aprins numai lampionul dinainte. În automobil se așezau doi oameni, cari însă s'au coborât la capătul străzii Görlitzer. De aici automobilul trecu cu mare viteză până la încrucișarea străzilor Delitzscher și Lotringer, unde se adunase o mulțime imensă, căreia atrăgându-i automobilul atențiunea, l'a oprit. 6 cavaleriști conduși de un ofițer l'au deținut pe șofer și au confiscat automobilul. Într'aceea s'au apropiat alte două automobile. În al doilea se așezau un subofițer și doi soldați cari urmăreau automobilul dintâi, pe care însă nu l'au putut ajunge, deoarece câștigase un avantaj de distanță. În strada Delitzscher soldații au luat cu ei doi tineri în civil, cari cunoșteau drumul și așa după o căutare mai lungă le-a succedat să mergă în urma automobilului străin până la Zeihasen. Când urmăritorii au sosit în apropierea hanșurilor, au prins amenințându-l cu revolverele pe un ciclist, care la vederea automobilului a încercat să fugă peste arături. Străinul văzând că nu mai poate scăpa s'a predat. Asupra lui s'au găsit două revolve, o bombă și o cutie pentru conservarea pravului de pușcă. Străinul, care de sigur făcea spionaj, după ce a fost legat, a fost luat în automobil. Soldații și-au continuat apoi drumul cu cea mai mare viteză. În apropiere de Odelvitz, automobilul urmărit s'a oprit deodată și cei patru străini sărind din automobil împreună cu șoferul, s'au ascuns după jirezile de paie din apropiere și de acolo au început să împuste asupra urmăritorilor, cari oprindu-se repede și sărind din automobil s'au aruncat la pământ. Din norocire dintre urmăritori n'a fost rănit nici unul. Răspunzând soldații la focurile dușmane, subofițerul l'a făcut inofensiv pe unul dintre fugari, omorându-l cu o împușcătură sigură. Unui alt fugar glonțul a intrat în pulpana piciorului. Urmăritorii dând năvală, după o scurtă luptă, i-a dezarmat și pe cei doi spioni, rămași neatinși, și îmbrăcați în haine femeiești precum și pe șofer. Spionii, legați strâns, au fost așezați în automobil împreună cu cel rănit și cu cel mort. În automobilul spionilor s'au găsit 18 bombe de aruncat, de mărimea pumnului, mai departe 25 cutii cu prav de pușcă și bani francezi de aur și argint, în sumă de 50 mii mărci. Bani erau legați în saci. Spionii purtau sub hainele femeiești uniformă ofițerilor ruși.

Distrugerea ambasadei austro-ungare din Belgrad.

„Südslavische Korrespondenz” anunță din Sofia: Din Belgrad a sosit aici vestea că acest oraș în zilele din urmă a fost o adevărată arenă de mari demonstrații pentru Rusia și împotriva Austro-Ungariei și Germaniei. O ceață de demonstrații a distrus clădirea închisă a ambasadei austro-ungare și apărătura steagurilor nemțești. Toate ferestrele ambasadei au fost sfărâmate, poarta cu gratii de fier stricată și s'au făcut pustiiri. Pereții au fost murdăriți, iar în curtea ambasadei a fost atârnată o păpușă cu o inscripție de pamflet. Câteva persoane cari fură bănuite drept supuse austro-ungare au fost brutalizate, iar prăvăliile ai căror proprietari sunt supuși austro-ungari, au fost distruse.

Trupe germane în Sarajevo.

În după amiaza zilei de 10 August a ajuns aici detașamentul de trupe germane din Scutari și i s'a făcut la gară o frumoasă primire. După ce comandantul detașamentului, majorul Schmidt, a fost salutat de comandantul fortăreței majorul-general Hala și de consulul general german Dr. Eiswalt, primarul din Sarajevo în numele orașului a binevenit sosirea oaspeților scumpi și strigă un „trăiască” pentru armatele aliate. Majorul Schmidt mulțumi pentru

primire și strigă să trăiască cei mai buni doi prieteni din lume: împăratul Wilhelm și împăratul Francisc Iosif.

Viu aclamat detașamentul a intrat în oraș însoțit de o imensă mulțime însufletită. Trupele germane au fost primite pretutindeni cu jubilații și bătăte cu flori din partea damelor. După defilare pe dinaintea inspectorului de armată Potiorek, guvernorul țării, detașamentul și-a luat ubicațiune în casarma „Francisc Iosif”.

Rușii au sechestrat un vapor german.

Berlin. — (A. W.) Se confirmă știrea, că în 31 Iulie n. Rușii au sechestrat vaporul de poșta Prinț Eitel Friederich, care plecase dela Petersburg spre Stettin. Faptul acesta constituie o brutală violare a dreptului internațional întrucât pe acea vreme nu exista stare de război și era în curs schimbului de telegrame între țara și împăratul german.

Declarațiile contelui Tisza.

Budapesta. — Ieri seară primul-ministru cont. Ștefan Tisza a mai făcut următoarele declarații:

— Știu bine că ați dori să auziți știri de pe câmpul de operațiuni contra Serbiei asemenea succesorilor germane față de Francezi. Dar alta e situația în Serbia. La apus stau față în față două puteri mari. Deci, acolo o pierdere sau o luptă câștigată la începutul războiului nu are de loc influență decisivă. **Dar noi în Serbia nu avem în față o putere egală cu noi. Acolo nouă ni este permis să suferim pierderi. Dacă noi intrăm odată acolo în acțiune imediat trebuie să și facem ordine...**

Ofensiva flotei germane.

Agentia Wolff scrie: Despre acțiunea dezvoltată până acum de către flota noastră (germană) de război suntem informați că și-a întins în parte operațiunile în trei mări: nordică, oștică și mediterană, până la țărnițele dușmane. Întreprinderile aceste dau dovadă despre spiritul de ofensivă ce stăpânește întreaga flota germană. Bombardarea și blocarea portului de război Libau, la care operațiuni a luat parte afară de crucișetorul „Augsburg” și vasul „Magdeburg”, au fost încoronate de succes. Panica provocată s'a manifestat și în distrugerea portului Hangö.

Nu mai puțin efectivă a fost apariția vaselor germane din Marea Mediterană în fața țărmurilor algeriene, unde au bombardat porturile fortificate Philippeville și Bone, deranjând astfel simțitor transportarea trupelor franceze.

Ziarele engleze scriu că întreprinderea eroică a căpitanului Biermann de pe vaporul german „Königin Luise” a produs o adâncă impresie în întreaga Anglia, neliniștindu-i pe Englezi. Deși crucișetorele germane, cari sunt departe pe mare sunt în situații foarte dificile față cu forțele navale covârșitoare ale statelor dușmane, micului crucișetor „Dresden” — după știrile engleze — totuși i-a reușit să alunge vaporul „Mauretania” al societății Cunard, până în portul Halifax.

Flota germană din Marea nordică a înaintat în mai multe rânduri fără însă, ca să se întâlnească cu dușmanul. Ciocnirile decizive pe mare le putem aștepta desigur numai pentru mai târziu.

Otto, consulul din Cetinje, la Viena.

Consulul din Cetinje, Otto, împreună cu familia și cu personalul consulatului, a sosit la 11 August în Viena. În fața unui corespondent al ziarului „Neues Wiener Tagblatt”, consulul s'a exprimat despre călătoria sa în chipul următor:

Întreaga călătorie, pe care am făcut-o pe hotarul muntenean, a decurs fără nici un incident. Dispoziția țării e mai mult închisă. Popula-

ția se resimte de oboselile războiului trecut. Pretutindeni e lipsă de bani. Deciziunile se trăgănează. Regele a înclinat mai mult spre pace: spre neutralitate, în parte și guvernul. În fine a ieșit biruitor acel partid care vrea solidaritate cu Serbia. Cetinje a fost pe deplin liniștit.

Consulul și familia n'au suferit nici o jignire. Atitudinea guvernului a fost corectă și binevoitoare. În călătorie li s'au alipit și soția secretarului dela consulatul german din Cetinje și alți 4 supuși germani.

ȘTIRI DIN BOSNIA.

Sarajevo. — Oficiul „Bosnische Post” publică în numărul său din urmă următoarele știri: În comuna *Velika Obraska*, *Gyoka Iovanovici* a prins un spion sârb primejdios. Spionul se cheamă *Pero Simici* și e originar din Crnyelovo, un individ care a fost de numeroase ori pedepsit, de curând întors acasă din Serbia. Ieri *Pero Simici* a fost spânzurat pe piața principală din *Bijelina*. *Iovanovici*, care a prins pe *Simici*, a fost recomandat spre a fi distins.

Lângă localitatea *Rudanka* făptuitori necunoscuți au tras focuri de armă asupra trenului. Tus-ul care era în acest tren, *Todor Rijić* din *Kivakar*, lângă *Bosnabrod*, a fost executat în mod statarial.

Preotul sârb al comunei *Oseciani*, în vilaetul *Gracianitza*, *George Petrovici*, care era ținut prins ca tus, a încercat să evadeze. Deoarece nu a dat ascultare provocării sentinelei, el a fost împușcat.

Vaida și Tisza

Cetim în ziarele maghiare următoarea scrisoare deschisă:

„Domnul meu.

In urma declarațiilor făcute de Dvoastră pe coloanele „Adevărului” vă dătoresc satisfacție. În scrisoarea adresată Dvoastră de către Gerovszky, mi se părea că se găsește o intimitate, ce mă îndemnase a Vă face o acuză gravă. Cu plăcere constat, că atitudinea Dv. de acum, este cu totul contrară supoziției mele. Sunt vesel, mai întâi eu, că netemeinicia s'a adevărat, și-mi exprim părerea de rău pentru acuza ce V'am făcut. Am ajuns la o răspântie a istoriei. Poporul român are să arate acum, dacă dorește înțelegerea și cooperarea cu germanismul și maghiarismul, sau se va arunca în brațele colosului rus. Fie ce manifestație a credinței, a iubirii de patrie și a faptelor vitejești este o nouă și nouă piatră de granit la temeliea unui viitor mai frumos, ce se va zidi din încredere și simpatie împrumutată.

Ștefan Tisza.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 13 August 1914.

PENTRU FAMILIILE CELOR LIPSITI, am primit astăzi, pe lista ce se păstrează la noi, a colectei inițiate de „Reuniunea femeilor române” din Arad:

D. Dr. Nicolae Ciacian, medic Pecica 100 cor.

Prințul Carol în Deva. Luni seara la orele 7.30 prințul Carol a sosit în Deva. La hotel Orient a fost întâmpinat din partea comisarului regal L. Mara, de I. Serei al doilea primar, de L. Csulay vicecomite, de A. Förster locotenent-colonel, comandant al pieței, și de șeful poliției.

MARFA NOASTRĂ ÎNTRECE RENUMELE NOSTRU!

Moda de zi:
Crepp, Cotelé, Whipeord,
Țesături.

Deoarece ne străduim să oferim onor. mușterii numai cele mai bune calități de stoffe p. haine, costume și bluse în cele mai noi culori și țesături pentru prețuri solide. — Avem în depozit: Stoffe de haine, decorații, mătăsuri, dantele, achivite, paraplee, albitorii, ciorapi. (A 1957)

Magazinul de modă **ANDREE și WACHNER, Sibiu**, strada Cisnădiei. (Heltauergasse).

A. Sa a întins mâna fiecăruia, apoi s'a retras, cu suita, în apartamentele sale. Afară se adunase o mulțime ca niciodată, și manifesta călduros. „Elsen” și „trăiască” umblau să se întreacă. Prințul Carol apărură pe balcon, și mulțimi manifestanților, făcând, mișcat, câteva complimente. Ziarele maghiare spun că la cină, în sala rezervată, oaspeții și amfitrionii și-au petrecut până târziu în noapte, cu cântece maghiare... Dimineața la orele 6.15 s'a făcut plecarea înspre Sibiu.

Pentru cei de-acasă. D. Anton Mocsonyi de Foen, despre al cărui gest nobil am vorbit în numărul trecut, a trimis la adresa primcomitetului comitatului Caraș-Severin suma de 1000 cor. ca prim ajutor pentru cei rămași acasă în mizerie.

— Comitetul parohial român gr. or. al Lugojului a votat, deocamdată, în acelaș scop 100 cor. și a decis ca de aci înainte să se poarte în biserică un disc (tas) și pentru cei rămași acasă.

— Aflăm, că ministrul prezident conte St. Tisza, a pus în acelaș scop pe seama comitatului Caraș-Severin suma de 5000 cor. la dispoziția primcomitetului. — (Drap.)

— În legătură cu aceasta rectificăm informația noastră de ieri: „Victoria” anume a dăruit suma de 1000 cor., iar d. Sava Raicu 100 cor. pentru colecta oficială.

Aviațiunea germană în război. Guvernul german liniștește populația Berlinului și spune că nici un inamic nu va putea trece în sbor peste capitala germanismului. Gurile tunurilor prinse în horă în jurul Berlinului se deschid, îndată ce ar cuteza vreun aeroplan sau balon dușman să se abată deasupra capitalei. Populația să nu aibă nici o teamă. Virajurile dese ale aeroplanelor sunt încercările aeroplanelor germane. Indemnă ca nimeni să nu puste asupra aviatorilor, cari și așa sunt destul de periclitați. Aduce totodată laude piloților militari, cari înfruntă cu mult curaj toate piedecile, ce li se pun din partea dușmanului în călătoriile lor de recunoaștere.

Pro patria. Ni se scrie: „Vă rog binevoiti a publica următoarele rânduri:

În comuna Borșa de Murăș com. Arad. Duminică, adevă în 9 l. c. d. m. la 3 ore s'a ținut o adunare impozantă la care afară de țărâni a luat parte inteligența întreagă. La aceasta adunare poporul a fost chemat de glasul preoților îndreptat către el în sf. biserică. Rostul adunării a fost de o parte, ca să mângâiem pe cei năcăjiți, de alta parte ca să indemnăm pe toți, ca în aceste zile grele, când prin despărțirea iubitorilor noștri plecați la câmpul de luptă, noi cei rămași acasă umăr cu umăr, să ne ajutăm unul pe altul, să întindem mână de ajutor acelor amăriți, cari cu glas plin de durere strigă după mila, ajutorul și jertfa noastră.

La aceasta adunare au luat cuvânt domni: Teodor Papp, preot gr.-cat., Aron Farkas, notar, în limba maghiară și George Pleș, învățător, în limba română.

Toți trei prin vorbirile lor bine întocmite și din partea publicului ascultate cu multă plăcere și mângâiere și-au ajuns scopul destinat. La sfârșitul vorbirilor poporul a cântat cu multă însuflețire „Doamne ține și protege, patria și pe împărat”.

După aceea s'a făcut o colectă pentru răniți și pentru orfani. La fața locului s'au colectat: 400 cor. Colectarea o continuă doamnele din loc. Tot atunci preotul gr.-cat. Teodor Papp și preotul gr.-or. Iosif Popoviciu, notarul Aron Farkas, proprietarul Alexandru Seidner, au făcut ofertul de a încartira la caz de lipsă 40 de răniți, iar țărânișii mai în stare s'a angajat să dea veșminte de pat”.

„Crucea roșie” în România. D. Al. Marghiloman, președintele „Crucei roșii”, a fost primit în audiență la Sinaia de Maj. Sa regina și reținut la dejun în Castelul Peleş.

D. Al. Marghiloman s'a întreținut cu Augusta suverană a României asupra temei pentru pregătirea serviciilor acestei instituții.

Alianța turco-germană. Presa turcească arată în mod deschis simpatii sale pentru Germania și Austro-Ungaria și continuă să atace Anglia pentru că guvernul britanic a pus stăpânire pe două dreadnought-uri și două contratorpiloare contruite pentru Turcia. „Terendjumanî Hakikat” zice că otomanii se înșelau când au înființat comitete anglo-turcești, franco-turcești și ruso-turcești, silindu-se să creeze relațiuni cordiale cu tripla înțelegere. Acest ziar mai adaogă: dacă flota germană reușește să dea o lovitură teribilă flotei engleze toți mahomedanii vor fi foarte mulțumiți și puțin mângâiați.

Contra știrilor false. Ziarul „Tasviriefkiar” din Constantinopol atacă pe răspânditorii de știri false, desminte știrea că vasele „Göben” și „Breslau” ar fi fost scufundate pe coasta Algeriei și că 17 vase germane ar fi fost scufundate într'o luptă în Marea Nordului. Ziarul turc adaogă că grație iutelei sale și patriotismului și bravurei echipagiilor, vasul „Göben” va mai ataca în multe puncte și va scufunda multe vase franceze și engleze superioare, el își va vinde scump distrugerea și va apăra onoarea și drapelul Germaniei. Guvernul turcesc anunță că va lua măsuri contra celor ce lansează știri false.

Ucrainii. Consiliul principal ucranian compus din toate partidele ucraniene publică o proclamațiune în care zice:

Triumful Rusiei ar sili popoarele ucraniene din monarhie la jugul sub care gem 30 milioane de Ucranieni din imperiul țarului. De aceea atitudinea noastră este lămurită. Poporul ucranian are datoria să se scoale ca un singur om contra imperiului țarului și să lupte pentru cea țară unde poporul ucranian a găsit libertatea de propășire. Triumful monarhiei austro-ungare va fi și triumful nostru. Cu cât va fi mai mare înfrângerea Rusiei cu atât va suna mai iute ora liberării Ucraniienilor. Toate forțele materiale și morale trebuiesc sacrificate întru umilirea dușmanului istoric al Ucraniienilor.

Von Trota. Maresalul curții albaneze, von Trota, însoțit de nouă ofițeri germani cari erau în serviciul guvernului albanez, au trecut prin Italia, în Austria, de unde vor ajunge în Germania, pentru a intra în rândurile armatei imperiale. (A. T. I.)

Mânia cerului. Vinerea trecută s'a descărcat asupra comunelor Rotbav, Feldioara și Arpătac (în comitatul Brașov) o furtună căreia i-a urmat o ploaie de grindină, cum nu s'a mai pomenit din bătrâni în țara Bârsei. Ni se relatează că grindina era de mărimea oului de porumb. A devastat tot hotarul acelor comune și n'a mai rămas nimic din recolta de pe câmp, a spart ferestrele și a sfărâmat țigla de pe case cauzând pagube enorme.

Oamenii, cari erau pe câmp au fost apucați de această manie a lui Dumnezeu. Grindina le-a spart multora capul. Era un tablou din cele mai jalnice să vezi pe acești oameni cu fețele pline de sânge.

Sărmanii noștri săteni. După atâtea nenorociri venite dela oameni, se mai descarcă și mania cerului asupra lor! — („G. Tr.”)

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelman pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelman, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Mj 1621)**

x Primul depozit român de plane și armoniuri, T. POPOVICI, Sibiu (Nagyszeben) strada Cisnădiei 7, ofere onoratului public român plane, pianine și armoniuri din cele mai bune fabrici din străinate în toate execuțiile cu prețurile cele mai favorabile pe lângă împachetare (ladă) gratuită și transport franco. Plătire în rate mici. Cereți catalogul depositului. (Po 1840)

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

George Borlovan, Caransebeș. Am primit 10.50 cor. în abonament până la 31 Iulie a. c.

Dr. Nicolae Stănilă. Cartag Am primit 7 coroane în abonament până la 31 Octomvrie a. c.

L. C. Sibiu. Publicarea de 3 ori a anunțului dv. costă 4.80 cor.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Noutăți literare.

Se capătă la **Librăria „Concordia” din Arad Strada Deák Ferencz 20.**

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. **Cucerirea Galliei de către Romani.** Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. **Indemnuri.** Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. **Când joci teatru românesc în țara Ungurească.** Impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. **Renegații în trecutul țării noastre și al neamului românesc.** Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. **Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu.** Idei dintr'o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, edate de Dr. T. Tarnavschi și Dr. E. Vointschi profesori la facultatea de teologie din Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cioloca, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Convorbiri Literare. Nr. 4. Prețul Cor. 1.75. Biblioteca Minervei Nr. 155 E. de Amicis. **Vechiul seraiu.** Trad. de N. Pandelea. Prețul 30 fil.

Petru Irhas. **Echouri și legenda terților.** Poezii. Prețul Cor. 1.

St. Bosie. **Simbioza Austro-Maghiară sau paralizatul și orbul.** Prețul 50 fil.

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia!”

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odăjdii, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, vopsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din Segedin-Rokus, al bisericii minorilor din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din Marlasasvár și Marlaradna, a bisericii din Beregsas și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din Szepesestörtökhely. :: Cu planuri și preliminară de spaș s'au la dispoziție gratis :: Trimitem expert pe sposesoale noastre. H. 1164

Aviz pentru oieri!

Subsemnatul am în comuna Aștileu mare (Nagyesküli), la depărtare de Cluj 30 km.,

o moșie

pentru 3-400 oi, unde la caz de lipsă se găsește și fân, staul potrivit pentru timpul fătutului, precum și casă de locuit pentru păcurari.

Cei ce doresc a se folosi de această ocaziune favorabilă, să se adreseze la subscrisul.

Hida, (Hidalmás) la 9 August 1914.

Dr. Simion Tămașiu

Ta 2282-3

advocat.

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

canță un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23-24 ani. Salar lunar între 120-150 cor. Timpul intrării în serviciu 1-15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

Prima fabrică de bănci de școală brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune bănci de școală

brevetate sistem „Feiwel”, „Zahn” și „Rettig”, mobilier pentru școli aparate de gimnastică, mobilier modern pentru biserici, bănci pentru biserică și mobilier pentru grădinițe de copii.

Fe 1288

Prețuri gratis.

Fabricarea aranjamentelor de birouri moderne.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrásy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ga 2270)

Prețuri ieftine!

(Ba 2207)

Garanță pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75

Mașină de cusut cu luntre rotundă . . . . Cor. 130

Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate cu 12% mai scump.

Bielele, gramofone, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Numai articlile de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de împletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poleni, parcuri și cruci mormântale, împletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapunte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

Aparate frigorifere sistem Schlütter și Gesell,

aparate pentru fabricare gheței, prin dioxid de sulfur fără apă. Răcirea laptelui cu foarte puțină consumare de apă, aranjament de camere frigorifere.

STEMMER A. JÓZSEF

Se 1786

specialist

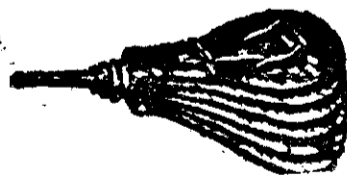
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE. TELEFON 77-51.

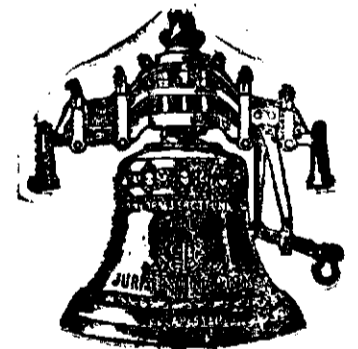
Jurisics Márton

BUDAPESTA, Rózsá-u. 51-53.

Execută orice lucrare în această branșă: expediază clopote excelente cu tonuri curate și pline, rețornă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane învârtitoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învârtitoare din fer făurit. Schimbă limbi învechite etc. Execută statui drepte și orizontale din fer de clopote, cu prețuri moderate. — Cu prospecte servesc cu plăcere

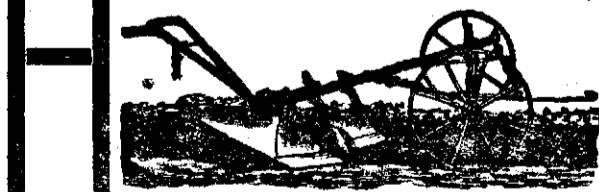
Mai departe execut tot felul de aranjament complete pentru ateliere de lăcătușerie și făurărie.

HEGYI JÁNOS, lăcătuș

măestru lăcătuș. Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de mașini agricole, pluguri de oțel invenție proprie, tăietoare de secie și secică, despoetoare de porumb, râșnițe de orz, mașini excelente pentru cusut, pentru casă și industrie. Apoi totfelul de lucrări în această branșă pentru zidiri și lăcătușerie cu prețurile cele mai ieftine. Pentru calitatea și perfectă lucrare a mașinilor cumpărate dela mine dau cea mai mare garanță. (He 1527) Prețuri gratis.

mai bună carte bisericească!

ANTORUL BISERICESC

cuprinsul vecerniei, utreniei liturghiei pe glasuri, împreună cu rânduiala serviciului celor sărbătorilor de pe întreg anul și a celui bisericesc. Aranjat de învățătorul **George Bujigan**. Această carte trebuie să lipsească din nici o biserică, cum din nici o casă creștină. Cu peste 100 pagini. Prețul unui exemplar broșat e 12 cor., legat în pânză 12 cor., în pele 14 cor.

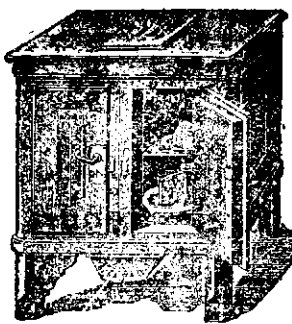
De vânzare la:

Librăria „**CONCORDIA**” (Tribuna),
București, strada Deák-Ferenc nrul 20.

Dulapuri de gheață

patentate sistem **HENNEFELD**,

Budapesta, Gr. Zichy Jenő-u. 5. lângă Váci-körut.

He 1931

Dulapurile de până acum sunt cu slăvină și sunt obduse cu tinichea de ținc, se ruginesc, oxidează, se murdăresc, totdeauna sunt expuse să fie reparate, câtă vreme *la dulapurile de gheață a lui HENNEFELD acest lucru e exclus*, deoarece acestea sunt învăluite cu *placă artificială de piatră*. Sub rezervoriul de gheață se află **REZERVORIUL DE APĂ** p. apa ce provine din topirea gheței, *gheața rămâne uscată*, ceea ce dă o *economisire de gheață de 60%*.

P. APARATE MĂSURAREA BEREI. Prețurent gratis. FUND. IN 1885.

INSTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul, că am terminat cursul de specialitate a industriei croitoriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plăcută situație să pot executa cele mai gingașe și mai elegante haine, pardesiuri etc.

Legăturile pe cari le am cu cele mai de seamă fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilitatea să pot executa haine elegante de primăvară dela 50 cor. în sus. (No 1959)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distincă stimă:

Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instructor diplomat în croitorie.

Incze József

Magazin de cuptoare **Dés (Dej)**, str. Bánffy nrul 31.

Nr. telefonului 100.

Nr. telefonului 100.

are magazin permanent de cuptoare moderne și multicolore, din material excelent, din țări și votre de fier, de calitate de garnituri de calditate rapide cu economie de 40%. Tot aci mare magazin de plăci pentru pâ-

reți și pentru vane. Execută totfelul de lucrări în branșa cuptoarilor și anume: clădirea, repararea și curățirea cuptoarelor vechi atât în loc cât și în provincie, pe lângă prețuri moderate. I 2082

La dorință servesc cu mustre.

NUMAI IN SALONUL DE MODA

GEORGE RUMMEL

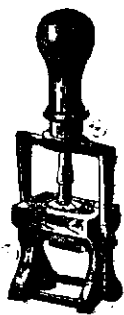
SIBIU, Honterusgasse n. 3

se execută costumele cele mai bune și strict englezești, precum și alte haine. Pune la dispoziția stim. dame cele mai noi și clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8-10 zile. — La damele din provincie leu probe în 6 oare de două ori. Haine de doilu le execută în 12 ore. (Ru 964)

Convingerea e siguranța cea mai bună. La comande mari mă prezint oriunde pe spesele proprii.

Franz Nöhmeyer, gravor

BRĂȘOV (Kronstadt), Michael Weiss-gasse 6.

Execută:

totfelul de gravuri și anume: gravuri pe instrumente, gravuri în casuri, sigile etc.

Specialități

de monograme tăiate pe casete, albumuri gente și bastoane.

ampile de cauciuc totfelul de firme de metal și email, se execută cu prețuri moderate. (No 2070)

Dufek Kálmán,

atelier de colorat și fabrică de sorărire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc în bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștiințoasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecțarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințoș și punctual. — Hainele de doilu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

MERSUL TRENURILOR

(OFICIAL).

CĂILE FERATE UNGARE.

INȘTIINȚARE.

Aducem la cunoștința on. public, că începând dela 9 August n. până la alte dispoziții, liniile de mai jos am pus în circulație următoarele trenuri de persoane:

Szolnok—Arad		
Incolo		Indărăt
630 cl. III.		625 cl. III.
9 ¹²	↓ Szolnok	11 ¹²
10 ⁰⁹	↓ Szajol	10 ⁴⁷
10 ²⁰	↓ Pusztatenjő	10 ²⁷
10 ³⁵	↓ Pusztapó	9 ⁵⁷
11 ¹⁶	↓ Mezőtúr	9 ¹⁹
12 ⁰⁴	↓ Nagylápos	8 ⁴⁸
12 ²⁴	↓ Gyoma	8 ²²
1 ⁰⁷	↓ Köröstarcsa	7 ⁴⁷
1 ²⁰	↓ Mezőberény	7 ¹⁹
2 ¹¹	↓ Békésföldvár	6 ⁴⁹
3 ⁴⁶	↓ Békéscsaba (Ciaba)	6 ⁰⁸
4 ²²	↓ Ujkigyos (C. F. U.)	4 ³⁸
4 ⁵⁶	↓ Kétegyháza (Chitighaz)	4 ⁰²
5 ²⁸	↓ Lökösháza	3 ²¹
6 ¹⁵	↓ Kürtös (Curtici)	2 ⁵²
6 ³⁵	↓ Sofronya (Șofronia)	2 ¹⁵
7 ⁰⁰	↓ Arad	1 ⁴⁸
sosęște		pleacă

Verestorony (Turnul-Roșu) orsz. hat. m. h. — Verestorony		
Incolo		Indărăt
6163		145 G. F. R.
717	↓ Verestorony (Turnul Roșu) orsz. hat. m. rh.	7 ²³
× 723	↓ 10 sz. őrház (Cantonul nr. 10)	—
× 736	↓ 8 sz. őrház (Cantonul nr. 8)	—
× 741	↓ Boicza (Boița) m. h.	8 ¹⁷
750	↓ Verestorony (Turnul Roșu)	8 ²⁷
sosęște		pleacă

Nagyszeben (Sibiu) — Olthidi kitérő (Halta podului de pe Olt)		
Incolo		Indărăt
6622 cl. III.		6603 cl. III.
415	↓ Nagyszeben (Sibiu)	9 ³⁵
481	↓ Sellemberk (Șelimberg)	9 ²⁰
501	↓ Veszvény	8 ⁵⁷
539	↓ Nagytalmács	8 ²⁸
558	↓ Olthidi kit.	7 ⁵²
sosęște		pleacă

Arad—Tövis (Teiuș)		
Incolo		Indărăt
1704 cl. III.		
2 ¹⁴	↓ Arad	sosęște
2 ²⁷	↓ Öthalom (Glogovaț)	
2 ³⁵	↓ Maroscsicsér kit. (Cicir, haltă)	
3 ¹⁷	↓ Gyorokménes (Gioroc-Miniș)	
3 ²¹	↓ Ópálos (Pauliș)	
4 ¹³	↓ Máriaradna (Maria-Radna)	
4 ²⁸	↓ Milova, Odvos kit. (Milova-Odvoș h.)	
5 ¹⁶	↓ Konop	
5 ²⁷	↓ Marosborsa (Berzava)	
6 ¹⁵	↓ Bányafalva kit. (Bătuța h.)	
6 ⁵⁷	↓ Tötvárud	
7 ⁴⁶	↓ Soborsin	
8 ¹⁸	↓ Iltő kit. (Iltu h.)	
8 ⁴⁹	↓ Zám	
9 ¹⁹	↓ Iófi kit.	
9 ³⁹	↓ Marosillye (Murăș-IIia)	
10 ⁴⁰	↓ Branicska	
11 ¹⁹	↓ Déva	
12 ⁰	↓ Piski (Simeria)	
2 ¹¹	↓ Szászváros (Orăștie)	
2 ⁴⁶	↓ Alkenyér (Șibot)	
3 ³⁹	↓ Alvincz (Vințul de jos)	
4 ⁰⁴	↓ Gyulafehérvár (Alba-Iulia)	
4 ⁴⁸	↓ Koslárd (Coșlariu)	
4 ⁵⁴	↓ Tövis (Teiuș)	
sosęște		

Piski (Simeria) — Petrozsény (Petroș)		
Incolo		Indărăt
7906 cl. III.		7943 cl. III.
7910 cl. III.		
5 ⁰⁰	↓ Piski (Simeria)	8 ⁵⁰
5 ²⁴	↓ Bácsi	8 ³⁴
6 ⁰⁰	↓ Kalán Zeykfalva	8 ¹⁸
6 ⁴⁶	↓ Russ	7 ⁵²
7 ⁰⁶	↓ Örváralja	7 ³⁶
7 ³⁹	↓ Bajesd kit.	6 ⁵⁰
8 ²²	↓ Puj	6 ³⁴
8 ⁵⁶	↓ Livádia kit.	5 ⁵⁸
9 ³⁰	↓ Krivádia	5 ⁴²
9 ⁵⁴	↓ Merisor kit.	5 ²⁶
10 ²⁴	↓ Banicza	5 ¹⁰
10 ⁵⁵	↓ Bolibarlang kit.	4 ⁵⁴
11 ¹⁵	↓ Petrozsény	4 ³⁸
sosęște		

Din trenurile anunțate se sistează cursul trenurilor dela Arad până la Ciaba, nr. 631; apoi Alba-Iulia—Teiuș, nr. 1709 și

Din trenurile sistate vor fi puse în circulație pe linia Mezőtúr—Turkeve nrii 4812, 4811, 4814 și 4813, pe linia Békéscsaba—Bichiș nrii 4911, 4914, 4915 și 4918, și, pe linia Halta pod. Olt—Turnul—Roșu nrii 6102 și 6106 tot cu începere dela 9 n. Mersul acestor trenuri se găsește în publicațiunea generală de perete în partea VII 170; partea VII 178, și partea VI 150 din stânga de lângă numirea gărilor sunt a se ceti de sus în jos, iar cele din dreapta să se cetească de jos în sus.

Timpu de noapte este însemnat dela ora 6⁰⁰ până dimineața la ora 5³⁰ cifrele arătând minutele fiind subliniate.

Explicare de semne: × = stare condiționată.

Arad, luna August 1914.

DIRECȚIA